

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA JAVNO UPRAVO

Tržaška cesta 21, 1000 Ljubljana

T: 01 478 83 30

F: 01 478 83 31

E: gp.mju@gov.si

www.mju.gov.si

URAD VLADE REPUBLIKE
SLOVENIJE ZA KOMUNICIRANJE
gp.ukom@gov.si

Številka: 010-189/2019/2
Datum: 21. 10. 2019

ZADEVA: Predlagam.vladi.si, predlog št. 10355-229: Ukinitev strankarskih list
ZVEZA: Vaš dopis, številka 092-229/2019/1 z dne 18.10.2019

Spoštovani!

Na prejet predlog, naslovljen na Ministrstvo za javno upravo, podan preko spletnega orodja predlagam.vladi.si, v katerem neznani predlagatelj predlaga, da se na državnozborskih volitvah poleg volilnih okrajev ukinejo tudi strankarske liste, namesto tega naj volivci glasujejo tako, da pri vsakem kandidatu obkrožijo ZA ali PROTI, ob čemer predlagatelj navaja tudi način razdelitve poslanskih mandatov v primeru sprejetja navedenega, prav tako pa nadalje še predlaga, da se obstoječe število volilnih enot razpolovi, saj bi po mnenju predlagatelja dvakrat večje volilne enote pomenile, da ne bi več potrebovali razdeljevanja mandatov na državni ravni, *podajamo naslednji odgovor:*

Vaš predlog se v celoti nanaša na spremembo volilnega sistema v Sloveniji, ki vključuje tako način izbire kandidatov na volitvah, razdeljevanje mandatov na državni ravni, kot tudi število, velikost in razdelitev volilnih enot. Gre za tematiko, sistemsko urejeno v Zakonu o volitvah v državni zbor (ZVDZ) ter v izvedbenih predpisih k temu zakonu.

Čeprav določbe ZVDZ in volilni sistem v Sloveniji, iz ustavnopravnega vidika - razen problematike glede volilnih okrajev (odločba Ustavnega sodišča RS, št. U-I-32/15-56 z dne 8. 11. 2018) – ni deklarirano ustavno sporen, so različni pobudniki in predlagatelji v času od vzpostavitve veljavnega volilnega sistema, poskušali doseči ne samo strokoven, temveč predvsem tudi političen konsenz za spremembe in dopolnitve volilne zakonodaje, ob tem pa so dosednji predlogi večinoma predvidevali različne rešitve, ki naj bi zagotovile večji vpliv volivcev na izbiro kandidatov za poslanska mesta, čemur bi verjetno sledila ukinitev volilnih okrajev.

Strokovne in politične razprave, ki v zvezi z morebitnimi spremembami slovenskega volilnega sistema, tudi na pobudo predsednika države, potekajo s strani več deležnikov

– Ministrstva za javno upravo, ki je resorno pristojno za volilno zakonodajo, predsednika republike, ustavnih pravnikov, predstavnikov vseh političnih strank ter Državne volilne komisije – aktivno potekajo in so tudi že oblikovana delovna besedila sprememb in dopolnitev ZVDZ, prav tako pa tečejo tudi aktivnosti za morebitno preoblikovanje volilnih okrajev, s pritegnitvijo strokovnjakov različnih strok, predvsem tudi geografov, upoštevajoč pri tem že omenjeno ustavno odločbo. Deležniki se, kolikor so doslej izrazili svoje mnenje, strinjajo o tem, da bi uvedba ene od oblik prednostnega glasu povečala vpliv volivcev na izbiro konkretnih kandidatov za poslanska mesta in bistveno vplivala na personifikacijo volitev ter v večji meri uresničila ustavno ureditev, ne glede na to, ali bi bil to absolutni prednostni glas, ali denimo močan relatičen prednostni glas, ki ne bi bil samo popravek v razmerju do sedanje ureditve, temveč bi dejansko omogočil vpliv volivcev na izbiro kandidatov za poslanska mesta. V slednjem primeru tudi ne bi šlo za novoto v slovenskem pravnem redu, saj je relatičen prednostni glas že na primer del ureditve za izvolitev poslancev v Evropski parlament. Za oddajo prednostnega glasu se odloča relativno veliko volivcev. Predmet aktualnih debat je tudi preoblikovanje oziroma ukinitve volilnih okrajev, glede na ugotovljeno ustavno neskladnost določbe 4. člena Zakona o določitvi volilnih enot za volitve poslancev v Državni zbor (ZDVEDZ), ki jo mora Državni zbor odpraviti v roku dveh let.

V zvezi s spremembami temeljne volilne zakonodaje se je potrebno zavedati, da je za to potrebna kvalificirana večina v državnem zboru (2/3 absolutna večina), zato mora biti predlog rešitev ne le strokovno utemeljen temveč tudi rezultat širokega konsenza v vseh navedenih okvirjih. Ob tem pa je pomembno upoštevati tudi načelo enostavnosti volilnega sistema, ki mora biti volivcem razumljiv. Glede na potrebno politično soglasje pri morebitnem spreminjanju volilne zakonodaje bodo postopki usklajevanj in oblikovanja zakonskih rešitev zato po pričakovanju potekali daljši čas.

Glede na navedeno ter ob dejstvu, da bi vaš predlog zahteval celostno spremembo volilnega sistema, pred tem pa bi moral biti bistveno bolj podrobno in celostno obrazložen ter utemeljen, tudi iz vidika morebitnih prednosti in tudi posledic takšnega sistema, predlog po našem mnenju v tem trenutku v okviru aktualnih pogovorov o spremembah volilnega sistema ni primeren za nadaljnjo obravnavo.

S spoštovanjem,

Rudi Medved
minister